

Izhaja trikrat na teden
vsaki torek, čet-
tek in soboto.

Stane za celo leto
za Ameriko (izven
Chicago \$3.00. Za Ev-
ropo \$3.50. Za Chica-
go \$3.50.

Issued three times a
week every Tues-
day, Thursday
and Saturday.

Subscription for U-
nited States (except
Chicago) per year
\$3.00. For Europe \$3-
50. For City of Chi-
cago \$3.50.

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1918. AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL.,
UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

(Gesloga tlači)

ŠTEV. (No.) 103.

CHICAGO, ILL., SOBOTA, 2. SEPTEMBRA—SATURDAY, SEPTEMBER 2, 1922.

LETO (Vol.) VIII

ALI BO VLADA STORILA KAJ ČE DOBI POLNO MOČ?

KONGRES BO SPREJEL PO- STAVO, KI BO DAJALA VLADI POLNO MOČ V SKRAJNOSTI.

Washington, D. C. 1. sept. — Po-
stavodajni oddelek Združenih Dr-
žav je baje sestavil posebno pravo,
potom katerega bo vlada v skraj-
nosti v času stavk in drugih homa-
tij lahko nacionalizirala industrijske
naprave, kadar bodo take homa-
tij ogrožale napredek in blagobit
Združenih Držav.

Združene Države se nahajajo preč
veliko krizo vsled železniške in
premogarske stavke. Vsa skladišča
premoga so prazna in od vsepovsod
se čuje krik in vik za premog. To-
varne groze s popolnim suspendi-
ranjem obratovanja po vseh indu-
strijskih krogih. Dasi se je vrnilo
že nekako 65. odstotkov premogar-
jev na delo na polju mehkega pre-
moga, prihaja sedaj novo vpraša-
nje, kdo bo transportiral premog,
ko se železniška stavka še vedno
širi naprej. Vse to so resne stvari,
ki ustvarjajo resno in nevarno kri-
zo za našo deželo.

Ravnanje naše vlade ni prav mož-
ko v teh resnih časih. Večkrat po-
rogovillijo v Washingtonu in jav-
nost pričakuje, da se bo kaj stori-
lo za poravnavo sporov, ki peljejo
našo deželo proti krizi. Toda vse
je, kakor navadni otroški strah:
"bav! bav!" s katerim smo včasih
postrašili otroke. Danes zaropota-
jo, jutri je že zopet vse tiho. Odloč-
nosti naši državniki ne poznajo ve-
liko, ker če bi jo, bi že davno pose-
gli vmes in naredili konec homati-
jam, ki so za državo naravnost ka-
tastrofalne. Na kateri strani je kri-
vica vidi lahko vsak, pa magari če
je slep, samo če je resnici dostopen.
Toča pri naši vladi je nekaj druge-
ga. Vidi se, kakor bi bila pod vpli-
vom gotovih elementov, ki so de-
lavstvu naravnost sovražni. Ako bi
ne bila, bi bila gotovo že podvzela
kake korake za poravnavo stavk, ki
so jo kapitalistični magnatje sami
povzročili.

Zavlačenje in malomarnost go-
tovih ljudi, pa naj bo to v čegar ko-
rist že (v delavsko ni, to vemo) ust-
varja oportuno za razširjevanje re-
volucionarnega duha. Delavstvo,
ki se bori za svoje pravice do živ-
ljenja pričakuje od vlade iste pro-
tekcije, kakor se nudi kapitalistom.
Delavci so državljani, davkoplače-
valci in pomagajo državnemu na-
predku bolj, kakor katerikoli drugi
razred. Pridna delavska roka je po-
zidala temelj vsej prosperiteti naše
države in delavska roka jo je branila
pred vsemi zunanjimi sovragi v
številnih vojskah. Vsled tega je tu-
di dolžnost države, da štiti, delav-
ske pravice, katere hoče oskruniti
s svojo lakomnostjo kapitalizem.
Ako je naša vlada pravčna in ne-
pristranska — kakoršna bi morala

VOJAŠKI BONUS SPREJET V SENATU.

SEDAJ JE ŠE VPRAŠANJE, AKO BO ODOBRIL PRED- LOGO PREDSEDNIK.

Washington, D. C. 1. sept. —
Predloga za vojaški bonus, ki je
povzročala našim državljanom že
precej časa velike preglavice, je po
dolgem zavlačenju vendar enkrat
sprejeta v senatu. Nova Simonso-
va predloga za bonus je našla v re-
publikanskih in demokratskih kro-
gih naših senatorjev nekoliko za-
slobo. Ta nova predloga, določa,
da se izplača vojaški bonus iz novih
virov in ti naj bi bili iz obresti, ki
jih bodo evropske države plačale
Ameriki od svojega vojnega dolga.

Pričakuje se, da bo Anglija pla-
čala prve obroke svojih obresti 1.
januarja 1923. Pa tudi se sliši, ka-
kor je to izjavil sam Lloyd George,
da Anglija namerava v kratkem ča-
su poplačati Ameriki v celoti ves
svoj vojni dolg. Ako prejme Ameri-
ka njeno posojilo vrnjeno v celoti
vsaj od Anglije, bo prav lahko iz-
plačala vojaški bonus, ne da bi ve-
dela o kakih najmanjših finančnih
težkočah. Vse te novice so baje iz-
premenile tudi predsednikovo obzor-
je v vpogledu vojaškega bonusa in
pričakuje se, da sedaj morda tudi
predsednik Harding ne bo delal ni-
kakih zaprek proti izplačilu vojaške-
ga bonusa.

V taboru vojaškega bonusa se se-
veda še vedno govori, da predloga
ne bo nikdar potrjena od predse-
dnika Hardinga. Nekateri tudi misli-
jo, da so v senatu nalašč sprejeli
predlogo in to s samo toliko večino,
da bo, ko isto predsednik Harding
vetira, zadostovalo prav tako ka-
kor, ko bi jo bili zavrgli v senatu,
ker ako pride predloga nazaj v se-
nat na ponovno glasovanje ne bo
dobila nikdar potrebne večine, da
bi postala postavno veljavna čez
predsednikovo glavo. Koliko in kaj
sor vredna te zadnja poročila o vo-
jaškem bonusu, bo nam v kratkem
pokazala bodočnost prihodnjih dni.

JAPONSKI KRIŽAR SE POTO- PIL.

Tokio, 1. sept. — Križar Niita-
ka, ki je križaril v vodovju blizu
Saghalien se je potopil vsled silne-
ga viharja, ki je divjal zadnje dni
v teh krajih. Od 307 pomorščakov
se je baje, kakor pravijo poročila
rešilo samo 16 pomorščakov.

PRIJET SLEPAR IZ DENVER, COLO.

Chicago, Ill. 1. sept. — Včeraj je
chicaška policija aretirala zloglasne-
ga Reginalda Barrett, ki je prodajal
ponarejene in ničvredne delnice po
Denverju in tako opeharil več tam-
kajšnih občanov za več, kot \$40-ti-
soč dolarjev. V kratkem bo deporti-
ran nazaj v Denver.

biti — potem naj stori svojo dolž-
nost, ki jo zahteva od nje resnost
sedanjega časa.

RAZNE NOVICE.

ZAVEZNICI DALI NEMČIJI 6 MESECEV ČASA.

Paris, 1. sept. — Glasom zadnjih
poročil, so zavezniki popustili v
svojih zahtevah napram Nemčiji.
Glavne ovire je povzročila Franci-
ja, ki se je pa sedaj tudi vdala in
dovolila soglasno vred z drugimi za-
vezniki, da se da Nemčiji 6 mesecev
časa za odplačanje njenih predpi-
sanih obrokov njene vojne odškod-
nine.

TURKI ZMAGUJEJO.

London, 1. sept. — Najnovejša
poročila iz turško-grške fronte na-
znanjajo, da so turške armade v of-
enzivi in da zmagujejo na 275 milj
dolgi fronti. Grške čete se umicejo
in beže proti Aineguelu.

ANGLIJA IZTIRALA DVA A- MERIKANSKA KONZULA.

Washington, D. C. 1. sept. —
Angleška vlada je baje zaukazala
dvema ameriškima konzuloma
zapustiti angleška tla, vsled prehu-
de agitacije za ameriško trgovino.
Te dva konzula sta Fred S. Slatter
in podkonzul Russell M. Brooks.
V tem oziru, se naša vlada lahko
nekaj od angleške vlade nauči!

NAD 550 TISOČ ILLINOJČA- NOV VOLILO ZA LAHKA VINA IN PIVA.

Chicago, Ill. — Kampanja za o-
tajšanje Volsteadovega prohibicijske-
ga zakona je do danes dosegla
že nad 550 tisoč glasov, ki so volili,
da naj se dovoli prodajanje lahkega
vina in piva.

Peticija za katero so agitirali pri-
staši antiprohibicijske stranke kro-
ži še vedno naprej in novi pristasi
se pridružujejo stranki, ki je pre-
pričana, da bo izvojevala zmago nad
Volsteadovim prohibicijskim zakonom.

SENATOR JOHNSON ZMAGAL PRI PRIMARNIH VOLIT- VAH.

San Francisco, Cal. 1. sept. — Hi-
ram W. Johnson senator Združenih
Držav je zopet zmagal pri primar-
nih volitvah države Californije.
Zmagal je z veliko večino nad svo-
jim nasprotnikom.

ANGLIJA OBLJUBLJA, DA BO PLAČALA SVOJ DOLG.

London, 1. sept. — Angliški mi-
nistrski predsednik Lloyd George je
v pogovoru z ameriškim zastopni-
kom, polkovnikom E. M. House se
izrazil, da Anglija namerava v krat-
kem plačati Ameriki svoj dolg. Bo-
mo le videli, koliko se da zanesti na
njegovo obljubo.

FILIPINSKA PRICEZINJA NA UNIVERZI V ILLINOIS.

Tokio, 1. sept. Glasom poročil je
filipinska princezinja Tarhata Ki-
ran, hči bivšega sultana na Filipi-
nih na potu v Ameriko. Prišla bo
proučevati politiko na Univerzo v
Illinois.

IZ DELAVSKIH KROGOV.

— Stavka antracitnih premogar-
jev se bliža k spravi glasom zadnjih
poročil iz posvetovanj obeh strank.
Tajnik Hoover naznanja, da so še
male zapreke, katere se bo pa, ka-
kor kaže razpoloženje obeh strank
v kratkem premostilo.

— Clevelandski pogodbi premo-
garjev na mehkem polju se je pri-
družilo zadnje dni še 20 operatorjev
po raznih državah. Vse kaže, da
proizvajanje premoga bo kmalu v
polnem tiru.

— Železniške družbe poskušajo
vse, da bi premotile stavkajoče že-
lezničarje, toda vsi poizkusi so za-
stojni. Železničarji vstrajajo krepko
naprej pri svojih zahtevah.

— V Kaliforniji je bilo izobče-
nih 12 uradnikov iz bratovščine že-
lezničarjev, ker so sodelovali pri od-
poklicu vlakovodij in kurjačev na
stavko. Stavka je povzročila veliko
paniko med potništvom na progi
Santa Fe pred par tedni in tudi pri
tovoru je bilo povzročene veliko
škode. Sodnija je vzela ta čin za krimi-
nalen.

— V Marion, Indiana so včeraj
otvorili tridesetletno konvencijo
Delavske Federacije države Indi-
ana. Zborujoči zastopniki so pova-
bili na konvencijo Harold Hender-
son-a, odvetnika združenih premo-
garjev, ki bo imel govor na tej kon-
venciji.

— Kurjači na Chicago & Alton
progi, ki so odšli zadnji petek na
stavko, so se pobotali z družbo in
se zopet povrnili na delo.

— V Jolietu na progi Elgin, Jo-
liet & Eastern so se vrnili na delo
vlakovodje in kurjači, ker se je u-
godilo njih zahtevam, da se odpo-
klicijo vojaško stražo.

ŠIRITE LIST "EDINOST!"

DENARNE POŠILJATVE.

Vsem pošiljateljcem denarja naznanjamo, da pošiljamo denar v
Jugoslavijo v kronah in dinarjih, kakor tudi v ameriških dolarjih. De-
nar se dostavlja na najbližnjo domačo pošto prejemnika in sicer to
izvršuje "LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI" s katero smo
v zvezi. Kadar pošljete nam denar, vedno označite na navodilni li-
stini, kako želite, da se denar odpošlje v kronah ali ameriških dolarjih.

Včerajšnje cene so bile:

Jugoslovanskim kronam:	Italijanskim liram:
500 — kron \$ 1.75	50 lir \$ 2.90
1000 — kron \$ 3.35	100 lir \$ 5.30
5000 — kron \$ 16.25	500 lir \$ 25.00
10,000 — kron \$ 31.50	1000 lir \$ 50.00

Za pošiljatve v ameriškimi dolarjih smo dobili posebne cene in
računamo sedaj: Od \$1.00 do \$25.00 računamo 40c. Od \$25.00 do
\$50.00 računamo 75c. Od \$50.00 do \$75.00 računamo \$1.00. Od \$75.00
do \$100.00 računamo \$1.50. Za vsa nadaljna nakazila računamo po
te in pol od vsakega dolarja.

Denar pošiljamo tudi potem kabla ali brzojava.
Za vsa nadaljna navodila pišite na:

BANČNI ODDELEK "EDINOST"
1849 West 22nd Street

Chicago, Ill.

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.
Izhaja trikrat na teden.

Edinost Publishing Company.

1849 W. 22nd Street,

Telephone: Canal 0098.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Three Times a Week by
EDINOST PUBLISHING CO., 1849 West 22nd Street, Chicago, Illinois.

Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Važno vprašanje.

Še nekoliko dni in zopet se bodo odpirala šolska poslopja in milijoni naše mladine bodo hiteli v šole, kjer bodo novih deset mesecev dobivali poduka v vsem potrebnem za življenje.

Toda, kam bo šel vaš otrok v šolo?

V starem kraju, slovenski stariši, niste imeli veliko skrbi, kako boste na to vprašanje odgovorili. Tam so bile samo ene vrste šole, morda je bila edina v vasi ali mestecu, zato ni bilo tega vprašanja.

V Ameriki je drugače. Naša država je sicer krščanska država, vendar so ji vse vere enake. Njeni državljani so preveč razdeljeni v različne verske ločinke in verske izpovedanja, da bi mogla vsem ustreči. Zato so tudi njene šole take, brez vsake vere. Ker sedijo tam otroci, raznih protestantskih sekt, brezvercev, mohamedanov, i. dr. si drugače država ne more pomagati, kakor da otroke poučuje pač samo v svetnih vednostih, popolnoma nerešeno pa pusti vprašanje njih moralne in verske vzgoje. To pa prepušča starišem samim, da poskrbe otrokom, kakor pač najbolje vedo in znajo.

Če je kdo kaj drugega kakor katolik, ni treba dosti. Če prizna, da je Bog, in da je večnost, in da ima človek dušo, pa je dober član vsake sekte, pa naj bo katera koli hoče. Zato se vse te sekste zadovolje v vzgojo v publični šoli. Glede verske vzgoje otrok jih pa pošljejo sem pa tja katerikoli v kako "nedeljsko šolo," "Sunday School" ali kak "Bible class" za nekoliko ur, pa je dovolj.

Ali je pa ta moralna in verska vzgoja dovolj, ali da mladini dovolj podlage za njih moralni in verski boj v njih poznejšem življenju, o tem tukaj ne razpravljamo. Toliko naj le omenimo, da vsa Amerika, verna in brezverna, danes že čuti posledice te vzgoje, da to ni dovolj, da gremo v Ameriki z ameriškano mladino rapidno po poti — pogina.

Katoliški stariši pa, ki verujejo v svojo cerkev in ki vedo, da je treba za srečo človeka nekoliko več, kakor samo znati nekoliko stvari, vedo, da človeška sreča ne obstoji ne v žepu, ne v glavi, tudi v železcu ne, še manj kje drugje, temveč edino v srcu! Veda srca je pa vera, oziroma vzgoja srca je verska vzgoja. Kdor toraj zanemarija versko vzgojo, zanemarija vzgojo srca, toraj najvažnejšega dela človeka, sedeža človeške sreče. Zato pa, ko so videli katol. stariši, da ni dovolj za popolno vzgojo srca samo nekoliko uric na leto v kaki nedeljski šoli, da je to samo polovičarsko, ki je največkrat slabše kakor nič, so začeli zidati poleg svojih cerkev še tudi katoliške šole. Prostovoljno so sprejeli nase breme velikega davka, da si poleg davka za šole, katerega dajo za publične šole, prostovoljno nalagajo še davek za lastno farno šolo, ki ni majhen. Vendar vse raje žrtvujejo, kakor pa da bi svoje drage otročiče v nevarnost postavili, da bi pomanjkljiva vzgoja ogrožala njih častno in večno srečo.

Pred leti ni bilo toliko katoliških šol. Sedaj mora biti pa že prav zanemarijena župnija, ali pa prav rečna, da bi ne imela katoliške šole. Da, tako daleč so se že zavedli katoliški stariši, da jim je pri župniji več za šolo kakor za cerkev, da preje ustanove šolo potem še-le cerkev.

Slovenski stariši, kaj pa vi?

Pred vsem, kjer ni katoliške slovenske ali vsaj katoliške šole, nikar tam ne ostanite dolgo! Prej ko prej v kraj, kjer je dobra slovenska katoliška šola. Boljšega vi otrokom dati ne morete v Ameriki, kakor če jim daste dobro vzgojo. Dajte jim to, pa ste storili dovolj za nje. Denarja si bodo sami lahko pridobili, samo če bodo hoteli. Če vi kot tuji niste poginili od gladi, ko niste poznali ne jezika, ne dežele, toliko manj bodo poginili vaši otroci, ki znajo jezik, ki poznajo deželo, ki so tukaj doma. Vzgoje dati si pa ne morejo sami.

Ako je v kraju slovenska šola, slovenski oče, slovenska mati, nikar otroka v kako drugo šolo, kakor v slovensko! V več naselbinah imajo slovensko šolo, tako stariši raje pošiljajo otroke v tujo šolo, največkrat v kake nemške. Nemci ne morejo drugače izhajati, kakor da imajo kake prismojene Slovence poleg, da jih skubijo in izjemajo. To je sramotno in vsakega slovenskega očeta bi moralo biti sram, ako bi njegov otrok moral mimo slovenske šole v tujo in biti tam privešek. To se tudi britko masčuje. Taki otroci, ko odrastejo, le preradi pozabijo na vse, kar so jih učili v tej šoli. V tujo cerkev ne grede redno, ker je tuja, v domačo ne grede, ker tam niso navajeni in so bili sploh naučeni čuti v tuji šoli, da je njih domača "pollac School", ali celo "dirty pollac School". Zato se opaža, da v takih krajih, kjer slovenski otroci obiskujejo tuje šole, ne spadajo potem, ko odrastejo, v nobeno.

Ako pa v kraju, kjer ste, ni slovenske cerkve in tudi ne slovenske šole, potem pa stariši, ako je kaka katoliška šola v bližini, gotovo dajte svoje otroke tja. Najslabša katoliška šola je boljša, kot najboljša brezverska. Vedno mislite na to, da je na svetu silno veliko učenih mož in žena, ki znajo jako lepo pisati, krasno računati, ki so podučeni v vseh strokah, vendar pa pri tem jako nesrečno živijo. Srečno in zadovoljno življenje je pa stokrat boljše, kakor vsa učenost. Preprost kmetič pri svoji preprostosti srečneje živi, kakor kak učenjak pri svoji pokvarjenosti in brezvernosti.

Zato, Bog blagoslovi vse one slovenske stariše, ki bodo gotovo poskrbeli za svoje otročiče, da bodo šli v katoliške šole. Njih spomin naj bo blagoslovljen!

Stariši pa, ki imajo v kraju katoliško šolo ali celo morda slovensko šolo, pa pošiljajo otroka v publično šolo, pa naj vedo, da si nakopavajo na svojo vest strašno odgovornost pred Bogom in da duhovnik takim starišem ne sme dovoliti svetih zakramentov.

Kjer pa je ni katoliške šole, pa naj vedo stariši, da imajo tam veličansko dolžnost sami na svojih ramah in na svoji vesti, da poskrbe do voljnega poduka in verske vzgoje za svoje otroke. Kako pa oni poskrbe to vzgojo, je pa njih stvar.

IZ SLOVENSKEGA NASELBIN.

Forest City, Pa. — Ker ni še nihče poročal o nesreči, ki je zadela stariše Lovrenca in Helena Terdin, sem se namenila jaz napisati par vrstic o tej nezgodi. Dne 13. avgusta so šli z avtomobilom, na katerem jih je bilo 12. Na nekem nevarnem mestu se je avtomobil zvrnil in nobenemu se ni ravno posebnega pripetilo, le sinček družine Terdin, kateri je bil njih edini sinček, je padel tako nesrečno, da je na mestu obležal mrtev.

Ne da se popisati žalost starišev za edinim sinčkom, ki so ga imeli. Bil je star 12 let in prav priden in ubogljivi otrok. Lani je bil pri prvem sv. obhajilu in od tedaj naprej je bil vedno altarni strežnik, zakar so mu Father Menly napravili strežniško obleko, katero je rabil pred altarjem, da je tudi v isti ležal na mrtvaškem odru. Ljubezen tukajšnih rojakov in tujecev do Terdinove vzorne družine in do pridnega fantka je povzročila, da je občinstvo naneslo toliko vencev in rož okoli krste, da zadnje dni že kar nismo mogli blizu krste.

Pogreb se je vršil ravno na Veliki Šmaren popoldne. Pogreba se je udeležila velika množica občinstva, ki so prišli spremiti malega Lovrenčka k zadnjemu počitku in tolažiti obupane stariše. Pogreba so se udeležili tudi vsi angleški otroci šolariji, ki so nosili za njim vence, rože in drugi s svečami. Njegov pogreb bo gotovo ostal vsem v spominu.

S štrajkom se vedno nadaljuje mo tukaj.

Pozdravljam vse naročnike Edinosti.

Naročnica.

Fair Oaks, Pa. — Edinost je gotovo edini list, ki najde odmev v še tako skritem kotičku na svetu. Na primer tu v našem mestu, ki leži v Ohio Valley in je skrito očem slovenskih rojakov, smo mi edina slovenski jezik govoreča družina. — Drugi prebivalci, so sami ugledni domačini Amerikanci. Gotovo je mnogo čitateljev lista Edinosti, ki še ni čitala dopisa iz Fair Oaks. Za marsikaterega bo to prvi dopis in še ta je žalosten.

Cenim naročnikom lista Edinosti, prijateljem in vsem mojim sorodnikom naznanjam žalostno vest, da je 15. avgusta ob 9:02 zvečer v Gospodu zaspala Mrs. Terezija Grosdeck.

Pokojna je bila članica dr. Mateje Božje Sedem Žalosti v Ambridge, Pa.

Pokojna je bila rojena pred 61. leti v Cerkljah na Dolenjskem. Pred več leti je prišla v to domovino, kjer si je z družino pridobila splošen ugled in spoštovanje med slovenskim in ameriškim narodom. Da je bila ljubljena, je dokaz, ker je bila ogromna množica pri sprevedu k njenemu zadnjemu počitku.

Dr. Marije Sedem Žalosti se je korporativno udeležila spreveda z društvenim banderom na čelu, narkar se je pričel spreved pomikati proti cerkvi Presvetege Odršenika Sveta, kjer se je služila sv. maša, slovesna zadušnica za pokojno s tremi duhovni Rev. Father Herkel, Rev. Father Zabujski in Rev. Father Sojar. Slednji je imel po naši krasni nagovor, ki je marsikateremu segal globoko v srce in zasolžil oko. Zatem se je pričel spreved pomikati iz cerkve na pokopališče sv. Martina, kamor smo jo položili k večnemu počitku.

Rajnika je umrla mnogo prerane smrti. Umrla je radi zastrupljenja krvi od kačjega pika. Dne 3. avgusta t. l. je šla na dvorišče za katerim imamo vrt po petersilj. Kakor hitro se je sklonila dol je začutila na srednjem prstu desne roke malo bolečino. Na to malo bolečino je skoro pozabila. Čez nekoliko časa prične prst otekati in cela roka.

Poklicala je zdravnika, ki jo je zavrnil tri dni doma, potem je izgubil upanje in ji je priporočal, da naj gre v bolnišnico v Pittsburgh. Drugi dan so ji v bolnišnici že odrezali prst. Dne 15. avgusta pa je ob 9:02 zvečer umrla. Edina tolažba ji je bila, ker je bila ob njeni smrtni postelji zbrana vsa njena družina.

Vsem, ki so se pogreba udeležili, darovali vence ali drugače skazali kako naklonjenost prav iskreno in pristrčno zahvalim. Tebi draga žena in ljuba mati pa večni mir in pokoj!

Chas. F. Grosdeck.

Chisholm, Minn. — Dne 26. avgusta sta bila poročena v cerkvi sv. Jožefa, Mr. John Lipovec in Miss Ana Schweiger. Drug in družica, sta bila Frank Babnik in nevestina sestra, Emy Schweiger.

Zenin Mr. John Lipovec je letos dokončal svoje študije na Columbia Univerzi v N. J.

V letošnjem šolskem letu bo učil na tukajšnji "Highs School". Nevesta je pa hči znanega rojaka, John Schweigerja. Zadnje tri leta je bila učiteljica na tukajšnji ljudski šoli.

Mlademu paru želimo mnogo sreče v novem stanu.

Tukajšna Oliver Mining Co. je naznanila, da bo s prvim septembrom zvišala plačo svojim delavcem za 20 odstotkov. Kot se čuje, bodo tudi druge kompanije zvišale plačo. Tega je bilo tudi treba, ker s sedanjjo plačo se res ni moglo živeti v tej veliki draginji, posebno še z družinami se s tako malimi plačami težko živi.

Poročevalec.

Chicago, Ill. — Prihodnjo nedeljo popoldne je seja Slovenske Podporne družbe sv. Mohorja. Vsi člani in članice so prošeni, da se te seje prav gotovo udeležijo, ker na dnevnem redu so zelo važne stvari, treba rešiti takoj.

Istotako se naznanja vsemu članstvu družbe sv. Mohorja, da se bo vršil prihodnjo nedeljo večer, dne 3. septembra in v pondeljek večer, dne 4. septembra cerkveni "fair", ki bo pod vodstvom naše družbe sv. Mohorja.

Čisti dobiček tega faira je namenjen novi šoli v naši naselbini. Vsled tega je dolžnost vsakega člana in članice naše družbe, da pride te dva dneva na cerkveni fair, ki se bo vršil pod vodstvom naše družbe. Vsakdo, ki mu je pri srcu katoliški napredek in pokret se bo udeležil te dni cerkvenega fair-a.

Pa že veste kaj vse bodo imeli na cerkvenem fairu prihodnjo nedeljo in pondeljek večer? Take nove stvari, da jih še niste videli na nobeni prireditvi. Iznenadeni boste, ko boste videli. Najzanimivejše bo: "Šaljiva pošta," za tem nastop: "Čegava bo?" Čeli čas pa bo zabaval ljudi "Jaka s pipo." Pa še več stvari bo, katere se drži tajno za "surprise." Smeha in šal bo na cenite in tone, ker taga, ko bo te dva večera še ni bilo na nobeni prireditvi. Zato vsak, ki bi zamudil to priliko se bo kesal!

Član družbe sv. Mohorja.

Chicago, Ill. — Že dolgo se nej nobeden prekmurski Slovencev zglasil. Zato vas pa za zdaj prosim malo večjega prostora, ker mi preči nabran novic za naše napredovanje pri društvu in biznisi se rašerija pa Chicago med nasimi. Rojaki, kak vam je že znano Salonerje so že duga leta Chigagi. Eni so stali v biznisi, te drugi so stopili co steri su se zasagali prihibicje, steri pa bogati postali. In so sli so li iskat. Ah pa naj bo, vošče dva Salonerja mammo fchicagi in tou je eden iz med nasi dobru znani Stefan Jakšič pri šterum se lejko fčasik vu dobru-vulou spravimo.

Jaroš ma Kvadra dva

Ivan ma nikla dva
matjaš ma ednoga pajmo pilij

Na gremo mij domo,
Na gremo mij domo,
dokler kokovca za pejla nebo.

Nadale mammo šče Ednoga Salonerja in tou je Stevan Pintarič steri pa je doli na 18 streeti in šče je nej jako znani ludem. Drugo je pa tou ka so malo predelec od slovenske naselbine in tou je naš naj vekši križ, da se fkupe ne združimo vu edno okolico gde bi lejko meli fsako fele-biznost med seboj in tak bi te naš narod gori prišeu na svoje noge. Tak pa nikoli nej kak smo zdaj bilij. Dragi prekmurski Slovenci, odpustimo tisto grdo starokrajsko hamčljivost vo znasi glav, ka van je tak znano, da smo mij u-bogij narod te naj zadnji, in pokon je tou samo zato, da smo nej zložni, da smo straj ču bi eden iz med nasi bratov Rakafele postau. Ali dragi bratje, tak mij nigdar ne bomo od slobodjeni naši teški žulov, čisi ne bomo segnoli v roke z dobrim srcom in eden ovomi pomagali. Fčasih čujen šteruga, da ma kaj puvedati od nasi bratov krajncov, ča so tak pa tak. Ah, ka bi! Nejsu nej! Glih so takši, kak se najdeju tudi mednami, so dobri in božni. Napredek pa denok majo lepši kak ga mij mammo. Oni li majo že svoje domovine in tudi splačane in ču steri prijede vu kakši troblu, jim nej, terbej hoditi in lejati po mesti okoli za pejneci, ča bi ednoga človeka vo od-kupili liki se zaženejo to pervo k svojemi prijatli, steri ma svoj dom. Hižu in plačeno, pa se jemi samo potpiše, pa je človek od puščeni. In tak bi, že mij lehko meli svoje s-brate po Chigagi in po fsedi vu združeni državi. Ali po takšen pa kak smo mij du zdaj bilij, da čije eden iz med nasi sobratov več malo znau, kak te drugi, že jemi drugi šče prevzeti in ču nej prevzeti, pa ga začne ogrizavati. Dragi bratje, nej tak, nej tak, mij nigdar nikaj nedosegnemo. Podajmo se tako le, ču bi se eden izmed nasi bratov podau vu kakši biznost, na roke jemi iti in pomagati jemi! Šče veseli bi mogli biti, ču se eden vu kakši biznost po-da. Šče na pomoč bi jemi mogli preskočiti, ču bi nucau pomoč za sof močiof kak z jezikom, tak s pejneci, ču bi je potrebuva. Ali nadelajo židovje tak. Delajo vam, pa kak močno seoperajo, da ga na noge spravijo. Oh, mij pa smo ži nej takši. Pa zakoj smo nej takši? Zato ka je eden in drugi straj za svojega bližnjega, ka bi on več mou.

Na pa bon omeno par naših oskromnik grehov stere čujem od naših zagriženecov ču svojega bližnjega, kak san že omeno zgoraj. Saloner steri ma svojo halo ali jo je mou. In prišla je fkupe armada nasi bratov in kaj se je zgodilo? Prebuka je nastala, spusvadli so se in potolkli. Samo telko, da je njegov biznost biu raztiran. To drugo je automobel biznost. Tudi tak ču su krstiki ali gostovanje ali spreved ali kajžeje, je našega brata motor nej dober. Nekšu krivdu že znajdeju, da jemi kvarijo, ali že je za volu plače ali že za volu zagriženstva. Nekaj že zmisliju. Fčasik čujen eone, ja tomi san mogo dati zato ka mije vrodi, pa san potli vo znajseu fse drugači. Edni pak nam je znano nasi delajo po garage in da bo on tan vzeu motore. Moj dragi bratje, tou je se nahopačno in samo hamčljivost, pa nikaj drugo. Zato da tii samo zatisto dobiš plačeno od svojega basa, kasi zaslužiš in pa nej zatisto, ka bijemi tij kakši jab ali delu spravu. On ti nikoli ne bo zafalo za tisto, ču jemi tij diaš par dollarof zaslužiti. N pa naj bou, že vijdin, zai vu par leti, da že je polovicu nasi ludi boši, kakso bilij in pokon je tou samo zato, ka smo se malo združili in si par društev nastavili. Pri društvaj si pa fsaki mesec ednok, kaj pugučijmo in si roke podamo, pa skažemo bracko-lubezen in kaj je bosega za nas, kak rano društvo. Pri društvi se bar fsaki mesec zidemo in kaj dobra pogučijmo. Či

(Dalje na 3. strani.)

AMERIŠKA SLOVENKA.

SREČA NAŠIH OTROK JE ODVISNA OD VZGOJE.

Sreča tvojih otrok je odvisna od tvoje vzgoje. Pregovor pravi: Mladost je norost. Samo s tremi besedami je razložen ta pregovor, toda istinit je in vsaka črka tega pregovora je na svojem mestu. Otroci so mladi nevedni brez izkušenj, življenja ne poznajo in če pustiš take same iskati potov v življenje, v bodočnost, je prav gotovo, da bodo zašli veliko raje na napačno stran, kot na pravo.

Ti mati, ki si šla čez svojo nevarno dekliško dobo, ki si šla že čez marsikatero preizkušnjo v tvojem življenju, ti, ki poznaš, kaj je življenje, kako prevarljivo je in kako rado človeka zapelje na slabo pot, ti si dolžna, da daš svoji hčerki, — ki se bliža dekliški dobi, ali je morda že v njej, navodila, kaj je to življenje in kako naj hodi skozi to življenje, da ne bo zašla na slabo pot. Dobra mati, ki resnično skrbi za svoje otroke, ta ne bo nikdar dopustila svojih hčerk iz pred svojih oči, da bi ne vedela s kom in kam so šle. Vsaka poštena katoliška mati pa ne bo skrbela samo zato, ampak tudi zato, da bo njena hčer si iskala družbe v dobrih poštenih krogih. Po naših slovenskih naselbinah,

kjer imamo svoje župnije, imajo po večini že organizirane tudi Marijine družbe. V teh družbah je mesto za poštena dekleta. Matere skrbite, ako imate v naselbini tako društvo, da bodo Vaše dekleta v teh družbah. Dokler bodo Vaše hčere Marijo častile in pod varnim nadzorom dušnega pastirja, tako dolgo vam ne bodo delale preglavice, ne sivih las. To si le zapomnite vse katoliške matere.

Dolžnost vsake hčere je, da uboga svojo mater, ako je mati prav. Nad tisto, ki ravna nasprotno, se prav gotovo maščuje življenje. Kakor ti, hčer, ravnaš in ubogaš svojo mater, tako ti bo tvoja bodočnost vrnila enako z enakim. Ko ti mati prepove kako družbo, je tvoja dolžnost, da tvojo mater ubogaš. Tvoja mati že ve, zakaj ti tako družbo prepove. Ti si njen otrok, ona te ljubi, saj si njena hčer in mati ti želi le dobro in ti samo iz ljubezni prepove slabo družbo. Zato je tvoja dolžnost, da jo poslušaj in ubogaš.

Kako srečne so tiste družine, kjer matere lepo vzgajajo svoje otroke, in kjer otroci lepo ubogajo svoje stariše, svoje matere. Prvo in zadnje je seveda absolutno odvisno od matere same. Zato pa matere učite se ena od druge, kar-vidiš dobrega in koristnega pri tvoji prijateljici, sosedu, vključi to v tvoje vzgojevanje. Ako pa vidiš kaj slabega, opozori svojo prijateljico na to in hvaležna ti bo, če ne takoj, gotovo enkrat pozneje.

Najslabša navada nekaterih naših mater je, da preveč, kakor pravimo po domače “izerkliajo” svoje otroke. Otrok na ta način že v zgodnji mladosti izpridijo. Vse mu dovolijo, kar hoče. Otrok v tem duhu zraste in ko se približa enkrat 15. letu, tedaj se začne na njem uporni

duh kazati. Veljati mora njegova, tako, kakor on hoče, kar mati ali oče rečeta ne velja nič. Tedaj se pa začno stariši pritoževati nad svojimi otroci, a preje, ko bi bili z lahkoto vcepili v otrokovo srce duh pončnosti in ubogljivosti so delali nasprotno. Življenje se maščuje samo nad njimi, ker niso vzgojili svojih otrok pravilno. Življenje ni igračka, ampak resnost. Življenje in čas imata svoje meje. Človek potrebuje obdelovanja kakor rastlina. Rastlino moraš okopavati in jo zalivati v gotovem in pravem času, če hočeš, da ti rodi sad. Isto je s človekom, tedaj, ko je čas mu moraš vcepiti lepe in čednostne nauke v srce, drugače je prepozno in od njega ne bo dobrega sadu. In ti mati, ki si od Stvarnika postavljena, kot vrtnar na tem vrtu, kjer se odgajajo ljudje, si odgovorna za vse slabo in dobro, ki zraste na tem vrtu.

Seveda niso pa pri vzgojevanju krive samo matere, dasi igrajo, kakor pravimo, 75 procentno ulogo v družinskem življenju. Krivi so mnogo slabe vzgoje tudi očetje, ki čestokrat v svojim zagovarjanjem otrok, dajejo istim potuho. Vendar pa dobra razumna žena bo skušala vedno dokazati možu pravo stran vzgojevanja, kjer se to pač seveda da.

Marsikatera, ko bo brala te vrstice bo rekla — to vem že sama — na papirju je lahko učiti, toda drugače je pa otroke učiti in vzgajati. Da vem dobro, da je velika težava vzgajati otroke pravilno, toda če se trudimo izpopolniti svoje vzgojevanje, pridemo prav lahko do dobrega vzgojevanja svojih otrok. Treba je le malo misliti, znati ločiti slabo in dobro, pa se človek prav lahko ogiblje slabega in oprijemlja dobrega in koristnega.

O dobrem vzgajanju otrok bomo razpravljali še pozneje. Vse čitateljice pa prosim, da mi povedo svoje mišljenje o vzgojevanju, ker vsaka izmed nas ima gotove skušnje in če te združimo, bomo dobile veliko koristnega iz njih za naše življenje.

D.
Opomba: — Dopis iz Clevelanda od P. G. prejela in ga bom objavila v prihodnji številki.

Vsi, ki hočejo nasloviti pisma na mene naj rabijo sledeči naslov:

Mrs. Dorta A. care of: Edinost, 1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.

LEPA PRILIKA!

Za Slovenca v Lorain, Ohio. Naprodaj je lepa moderna hiša blizu slovenske cerkve in šole. Proda se na jako ugodna lahka odplačila.

Za pojasnila se obrnite naravnost na lastnika omenjene hiše na:

1724 East 32nd Street.
LORAIN, OHIO.

PRODA SE

“piana” (klavir), ki je še v dobrem stanju. Ako se je proda takoj se jo dobi za \$50.00.

Vprašajte pri: Mrs. S. Elson, 2645 — So. Troy Street.
Chicago, Ill.

GOSPODINJA

PREMIŠLJUJE TRIKRAT NA DAN.

Premišljuje: kaj bo pripravila za zajutrek, za kosilo in večerjo. Najbolj jo pa teži to, kje si bo kupila potrebne stvari za jedila. Odgovor na to je ta: V vaši sredini je “Slovenska mesnica!”

MATH. KREMESEC

SLOVENSKI MESAR

1912 West 22nd Street Chicago, Ill.
Phone: Canal 6319.

Pri njemu se dobi vedno najboljše vsak dan sveže meso, suho po domačem načinu, prekajeno meso in prave domače “Kranjske klobase”, doma narejene po slov. receptu. Gospodinjje zapomnite si to!

IZ SLOVENSKEH NASELBIN (Nadaljevanje s 2. strani.)

je ge kakše nasprotnu za nas ali proti našuj luboj materi Cerkvi, ali kak gut že, pomagamo si samij sebi in pogovarjamo si sikdar, kak bi nam kaj boše v pravico hodilo. Zato drage prekmurske matere ali žene, dajte svoje moze vu društva. Ne bojte se, da bi prišli tu med kakše razbojnik, zato da prijedejo naš lubi paster sigdar med svojo črejšdo in nas blagoslovijo s svojimi lepimi opomini in tanači. Dokler bomo mi poslušnoli našega gospoda fadra Kazimera, bomo za zmehron rasli. Zaj pa ženske na delu, stiraite svoje moze k društvenim voditelom. Na čakajte pali na poskradnjo voro, ka tede že prekesno, kak se ži vnojin pripetilo, kak to že nam pravi stari pregovor, po toči zvoni ti, je nej potrebnu. Tak tudi ve, ženske, se pudajte na delu namu tu zaj tudi žensko društvo Sv. Ana, šteru spada pod dobro močno Slovensko organizacijo K. S. K. Jednotu. Ta jednota je naj bole močna med semi Slovenci, kak je meni znano. In k tomi društvu lejko saka mati vze me tudi decu za seboj pa samo za 15c. na mesec. Ali je nej tou lepo, čedna mati ma štiri decze pri društvu, samo za 60c na mesec, kak pa pri kakšoj židovskoj inšurne Companiji, ednoga za tričeset 40c? Poglejte si, kelko več plačate ta židoske žepe napunjavlete. Zaj si pa dobro premislite ka de bo še duže židove zmagati ali pa samij sebe? Steru de boše? Jas mislim, da je boše svoj žep naponjavati in biti pri svoji lasni brataj fkuper in se združiti vu edno velko orgenizacju. Pa temu ladali povesedi, na pa nebon, zaj se popisau drugaži bomo pozabli četi naš pre lubeni list “Edinost”, steri pa bi naj boše bilou, čed bi nas pogledno na dom 6 dnij na tjeđen in znate, kak bi se tou lejko zgodilo? Etak dragi moji, podam se na delu in bun provau ednoga naročnika pridobiti. To jas pomenim na vas, kij to berete. No, znam daje tou teška stvar meč neštirnimi našimi brati. Istina je, da ji dosta je takši, ka pravi, da on na

SLAVNEMU OBČINSTVU

naznanjam, da popravljam in napeljujem vedne in plinove cevi, kakor tudi izvršujem vsa dela, ki spadajo v PLUMBARSKO STROKO. — Pred vse msi zapomnite, da jaz izvršujem vsa dela najboljše in za najnižjo cenó.

Nadar potrebujete naše pomoči, pokličite nas po telefonu, ali pa če pridete osebno na:

JAMES A. JANDOS,

PLUMBAR

2042 W. 22nd St., near Hoyne Ave
Chicago, Ill.
Tel. Canal 4108.

EMIL KISS, BANKIR,
133 Second Avenue,
New York, N. Y.

ZASTOPNIŠTVO

od

Slovanske banke D.D. Zagreb,
Prve Hrvatske Štedionice,
Zagreb, Francoske-Srbske
Banke, Beograd, in od
njih podružnic v Jugoslaviji.

Izplačuje se gotovo ameriškanske dolarje, dinarje in krome, potom pošte in kablja. Prodajam šifkarte za vse linije. Dobimo vam rojake iz kraja. Opravljam vsa bančna dela. Prejemamo na uloge denar in plačujemo po 4% obresti.

PIŠITE PO CENIK.

EMIL KISS,
133 Second Avenue,
New York, N. Y.

razmi toga jezika. No, pa to je nikaj nej. Sten ga že lejko dol dobite. Malu se zušpajsajte žnjega in jemi par dobri besed dajte, pa jemi puvejte, čed je on nej tak človik, kak ste vij? Čed je on nej tiste matere in nej telku vučeni, da bi nej znau slovenskoga pisma prebrati? pa bar probajte, eto priliko, pa te vidili, čed ga ednok nečobite pa probajte drgoč. Tak dugo, da se vas nevoli, tak dugo jemi nosite list vu hižu, da de siga morebiti sčes san naroču. No, pa čed dubite ednoga naročnika novuga, bon vam poskrbo jas Kole dar za leto 1923. šenki. Zaj bon pa vendar zapusto svoje kikanje za ta tjeđen in bon se zopet oglašil drugi tjeđen. Pa nepozabite sa ta dela stera san vam znaroču, Tapa baj, baj, ženske in moži, na delu! In drugi tjeđen se vidimo znova.

No, pa bi skoro nekaj pozabu. Glih mi je na pamet prišlo, da mammo novi napredek med našimi Slovenci, sterga biznosti pa nema sčes nudedes Slovenec. In tou je “Wed wash Landry,” ali kakor že sčemo jemi je se edno čela obedvej surti. In tou je naš brat John Sčernovič. Jas ga priporočan sem Slovenkam, katere davajo svoj “landry” f krej odoma, čed bi gdo biu, da bi ga želó, se naj glasi vu “Edinosti.” Na dele je ešče eden napredek med našimi brati, dober delavec za naš narod, že je tudi dosta dobra fčino pri društvu in pesmare nam je fkup spravo, ka smo perle tudi nej meli, zaj pa je mammo. In tou je naš dobru znani John Horvath, si je tudi kupu truk motor za koln prevažati in mufati, pa za sako drugo stvar, ka se more vožiti na prijliko, zaj bo grozdje. On de šou po cejoj Chicagi, ka ma koli ga sto želej, živeči na 1844 West 22 Pl. — Telefon Canal 5889.

Prekmurski Slov. A. G.

PRODA SE

čvonadstropna hiša. V vsakem nadstropju je 6 sob. V stanovanjih so vse udobnosti. Hiša nosi \$36.00 renta mesečno. Pod hišo dobra klet. Cena \$3600.00. Vsa nadaljna pojasnila dobite pri lastniku na:

1748 — West 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

V najem se odda lepo udobno stanovanje s 6. sobami. V stanovanju so vse udobnosti. Hiša se nahaja dober blok od slovenske cerkve. Natančnejša pojasnila dobite pri:

LINCOLN REALTY CO.
1901 West 22nd Str.

DAMASKOVA OSTRINJA.

Izraz “Damaskova ostrinja” se je iznašel iz mesta Damask, v Siriji, za časa ko so križarji prinesli seboj svoje znamenite sablje, ki so bile izredno močne in trpežne in so bile krasno izdelane. To slavno orožje je bilo še posebno poznano vsled izvrstno dobre ostrinje, s katero se je lahko presekalo železo ali pa najfinejšo svilnato v zraku plavajoče blago. Mnogo let se je skušalo, da bi se napravile ponaredbe, ki se pa niso posrečile, dokler ni tega preiskal general Annosoff še v prvi polovici 19-tega stoletja in takrat se je njemu posrečilo v njegovi delavnici ponarediti prav enako ostrinjo v Uralskem gorovju. Ko pa je leta 1851 Annosoff umrl, vsi njegovi nasledniki niso zmogli napraviti prave nadaljne ponaredbe te ostrinje, katero se je v teh časih toliko slavilo. Zmožnosti raznih drugih idealnih tovarnarjev so producirali razne enako slavne in važne stvari. Trinerjevo grenko vino je eno najboljših zdravil za želočne nerednosti. Zadnjih 32 let je ostalo vedno neprekosljivo, kot za slaš tek do jedi, zaprtnico, pline, glavobol, splošne oslabelosti, itd. Vaš lekar nar ali trgovec z zdravili ga ima v svoji zalogi za vas.

OGLASI V EDINOSTI SO NAJ-CENEJŠI IN RODIJO VELIKE VSPEHE!

KADAR MISLITE NA STARI

KRAJ, MISLITE NA

SLOVENSKO BANKO

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK

70 Ninth Ave., New York, N. Y.

Ona pošilja denar v stari kraj potom svojih lastnih direkt-nih zvez s pošto in zanesljivimi bankami,

prodaja parobrodne listke za ve važne linije za potovanje i Evropo in o dtam sem.

izdeluje listine za dobavo oseb iz starega kraja in druga notarska opravila.

Za nadaljna pojasnila se obrnite na zgoraj navedeni naslov.

TOČNA IN SOLIDNA

POSTREŽBA.

V VASO KORIST BO!

Ako se pri pošiljanju denarja v stari kraj ali kamorkoli poslužite Vašega lastnega delavskega podjetja

“BANČNEGA ODDELKA EDINOSTI”

KATERI POŠILJA DENAR V JUGOSLAVIJO
IN ZASEDENO OZEMLJE, KAKOR TUDI V VSE
DRUGE DRŽAVE V EVROPI, NAJHITREJE NAJBOLJ
ZANESLJIVO IN PO NAJNIZJEM DNEVNEM KURZU.

V Jugoslaviji dostavlja vse naše pošiljatve na najbližnje poštne urade prejemnikov brez vsakega odbitka.

“LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI”

NAŠE POŠILJATVE dospejo na svoje mesto najhitreje in prejemniki nimajo nikakih sitnosti pri prejemanju denarja.

DENAR dostavljamo v jugoslovanski valuti in v efektivnih ameriškkih dolarjih.

NAŠE NOVE ZVEZE z staro domovino nas omogočajo, da nudimo našim rojakom boljšo postrežbo pri pošiljanju denarju, kakor najsi bo kjerkoli drugje.

OD SEDA naprej bomo pošiljatelje točno obveščali o prejemu, kakor hitro bomo dobili od Ljudske Posojilnice iz Ljubljane tozadevno obvestilo.

ZA CENE denarju glejte vedno v oglasu na prvi strani našega lista. Za vse podrobnosti in pojasnila se obrnite osebno ali pismeno na:

BANČNI ODDELEK EDINOSTI

1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.
Rojaki podpirajte svoje lastno delavsko podjetje!

LAKOMNIK.

Ksaver Meško.

II.

Komaj je Šimen Pečnik nastopil svoje kraljestvo, gospodarstvo na Trati, je že snoval visoko leteče načrte.

Od mladih nog mu je dremala lakomnost globoko v srcu. A dokler je bil nemanič na svetu, služabnik drugim, ni mogla očitno in zmagujoče na dan. A sedaj se je zdramila, povsem se prebudila. Visoko je dvignila stožrlo glavo, s poželjivimi očmi se je ogledovala po plenu. Saj je gladovala dovolj dolgo.

Hlapec je bil Šimen dolga leta doli v trgu. Pred dvema letoma mu je umrl gospodar, bogat trgovec z lesom. S sinom in naslednikom, ki je bil visok gospod, obenem pa oster in natančen, se nista razumela. Po nekem prerekanju mu je gospodar odpovedal službo, češ: „Jaz hočem imeti posle, ki bodo skrbeli najprej zame, ne zase.“ Šimnu je rekla vest: „Ta te bolj pozna ko rajni gospodar.“ A ta očitek ga je razjezil le še huje. Pljunil je v tem sru na trg in na hlapčevanje v njem in je šel gori v hribe, v rojstne kraje. „Kakor cigan mrhovino, je ovohal, da Tratar kmalu umrje“ — so rekali pozneje sosedi, njegovi nasprotniki. „In je prišel, ko se je v trgu naučil vseh cigani in goljufij, da tudi nas, priproste in neuke ljudi, goljufa in cigani.“

Vstopil je za hlapca pri Tratarju.

Tratar, slaboten in betežen že leta, se je v zimi navrh hudo prehladil v gozdu ob spravljanju lesa. Lotil se ga je mučen kašelj, ki mu je povsem izpil že poprej slabotne moči. Kakor polpijan, brez moči in volje, senca moža in gospodarja, je postopal po hiši. Le v enem je kazal odločno voljo: leči ni maral, zakaj bal se je smrti in bi še silno rad živel.

„Pride pomlad, in ozdraviš, Peter“, ga je tolažila žena, sama slabotna in vsa preplašena zaradi moževe bolezni. — „Pride pomlad in te ozdravi, Tratar“, so mu rekli sosede in mu dajali upanje, poceni miloščino. — „Pride pomlad, in ozdravim“, si je delal pogum sam, da upokoji in potolaži nemirno srce, polno skrbi za dom, ženo in mala otroka. — „Pride pomlad in te vzame“ — je računal Šimen. Z neprijaznimi, skoraj sovražnimi pogledi se je oziral za sahnecim gospodarjem, kadar je prihajal pogledat v hleve in je pokašljeval sem in tja med živino, ki ga je gledala s prijaznejšimi očmi nego hlapec. Gledal ga je s sovražnim srcem in je pletel v njem skrivne, visoko hrepeneče misli: „Kadar umre, in bo dom samotna, žena vdova, zapuščena, brez opore in pomoči...“ Tajen ogenj mu je zaplapolal v očeh, in ozrl se je za hip plašno po hlevu. A nihče ga ni videl, nihče ni vedel o skrivnostnih mislih srca.

Prišla je pomlad, zgodnja, topla in lepa, da še brž nikoli taka — vsaj težko bolnemu Tratarju se je zdelo tako. Zakukala je kukavica v Žlebnikovem gozdu pod Trato, srečno in kipeče, da še brž nikoli tako.

Tedaj so ponesli Petra Tratarja k farni cerkvi, da si odpočije tam v malem, mirnem domu od bolezni, truda in trpljenja. —

A kmetska hiša brez gospodarja — ali ni kakor mlada nevesta brez ženina?

Gospodinja, vdova, je kmalu uvidela, da sama ne zmora dela, da sama ne bo mogla držati pokoncu vseh štirih voglov hiše. Navrh ji je govoril Šimen dan na dan, da jo ljudje v tako težkih in nepoštenih časih polagoma ogoljufajo za vse premoženje. „In kaj počneš potem ti, kaj otroka?“

V tej stiski mu je vdova skoraj ponudila roko. Naglo jo je prijel hlapec, hlastno in močno, ko se mu je iztegnila naproti, pomoči in podpore potrebna. Vendar mu je kanila v visoko kupo veselja precejšna kaplja grenkega pelina: posestvo je pridržala Tratarica, sebi in otrokoma. Delo

Michael Železnikar

JAVNI NOTAR V URADU „EDINOSTI“.

Izdeluje vsa NOTARSKA DELA kakor „affidavite“, pooblastila, kupne pogodbe za tu in stari kraj.

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkrasnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němceček

FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

Phone: Canal 2534.

njenega brata je bilo to, trdnega kmeta koncem fare. Ta ni pustil, da zapiše vse premoženje — hlapcu. „Mar hočeš biti dekla pri hiši, v lastnem domu? In otroci, ali naj gredo služiti k tujim ljudem, ko v hiši ne bo prostora za nje?“

Šimen ni ugovarjal. Tkal je na tihem svoje misli in si govoril: „S pametjo in potrpežljivostjo doseže človek vse, še nebesa. Pa gospodarstva na Trati ne bi!“

Tako je sedel hlapec na prestol na lepi Trati, dasi je bila na papirju gazdarica žena in njena otroka.

„Ni dobro, če postane suženj kralj in hlapec gospodar“ — je šla kmalu govorica o novem Tratarju.

Če je bil prejšnji gospodar dobričina, celo čez mero dober, je bil sedanjí trdosrčnež. Če je bil umrlí slabič, je bil naslednik brezobzirnež. Vseposodi je iskal preprirov in zdražb, ker je upal iz njih bogato žetev. Kakor Mojzes vodo iz skale, jih je izvabljal in pritkaval iz malovrednega skalovja, iz neznatne stezice, iz njiv, iz travnikov in gozdov.

„Nikoli ni uganjal nobeden Tratarjev reči, kakršne si izmišljaš in uganjaš ti!“ — mu je očital v navalu grenke jeze zdaj ta, zdaj oni sosedi. Sicer le v prvih časih, ko se še niso bali njegove moči in brezvestnosti.

Tratar je skomizgnil z ramami. Ni se razsrdil, ne razžalostil, le svoj pot je šel naprej.

Prvega se je lotil Zelnika. Sklenil je in se odločil, da mora za vsako ceno, pošteno ali nepošteno, dobiti tisti njegov lepi, dehteči travnik.

A kdo je ljubil svojo zemljo bolj vroče od Zelnika? Kdo jo je obdeloval vestneje ko Zelnik? Ali ni bilo, kakor da je sklenil z njo sveto in svečano zavezo in obljubo: „Jaz dam tebi vse svoje moči, ti daš meni stoteren sad in blagoslov.“ Kdo je bil tako tesno zrastle z zemljo kakor Zelnik? Ali ni bilo, kakor da visi na njem samem, na vsej njegovi zunanosti sled in dihi prsti? Tisto široko rjavorodeče lice, ali ni bilo kakor sveže zorana praha, peščena njegova njiva? Kratka, redka brada, komu bi jo človek primerjal z večjo pravico ko rumenemu pšeničnemu strnišču, ki ga je pekoče julijsko solnce že povsem ožgalo in opalilo? Strnišče, ovseno, napol rumeno, napol sivkasto, so bili tudi trdi, uporovno kvišku štrleči lasje. — Okornost in trdost zemlje, a tudi vekovita njena trdost in moč je dihala iz vse zdrave široke postave Zelnikove.

Nihče na vsem svetu se ne bi mogel bolj začuditi kakor se je Zelnik, ko mu je Tratar rekel: „Sosed, prodajte mi travnik!“ Če bi rekel berač kralju: „Priatelj, prodaj mi svojo krono!“ — ali bi se mogel kralj sam sebi in drzni svoji zahtevi, kadar bi videl iznenadenje kraljevo. A Tratarja ni niti najmanj zmedlo veliko začudenje Zelnikovo. Pripomnil je z istim mrzlim, enozvočnim, v resnici drznim glasom: „Dobro vam ga plačam.“ Tudi tisti smehlaj Zelnikov ga ni oplašil — tako pomilovalno bi se nasmehnil morda Bog Oče, če bi mu rekla grešna duša, nespokoren morilec, ropar in prešestnik: „Vzemi me v nebesa, Gospod Bog, pa ti plačam.“ Niti tisti mahljaj z mogočno roko ga ni omajal v upanju in prepričanju, da bo travnik njegov — tako mogočno je zamahnil Zelnik, kakor bi zamahnil Bog Oče grešni duši: „Pojdi. Urno se poberi na dno pekla!“

Vse skupaj ni omajali Tratarju poguma. Tuhtal je v premetenem, po življenju doli v trgu še bolj prekanjenem srcu: „Velik naliv večkrat ne omaje skale v strugi, izpodjedjo pa ga mali vali.“

In je začel izpodkopavati.

Zelnik je kosil seno.

„Jutri ga nameravaš peljati domu, kaj, sosedi Zelnik? Ne boš ga?“ — je mislil in sklenil med tem Tratar. Šel je v mraku s hlapcem Tinetom in sta zgradila pot ob Tratarjevi njivi.

CHICAŠKI SLOVENC

kar najuljudneje vabijo

Vse Slovence v Chicago in okolici NA VELIKO SLAVNOST BLAGOSLOVITVE SLOV. SOLE

in

Nove zastave dr. sv. Križ

ki se bo oboje vršilo

V nedeljo, 24. septembra 1922.

VSPORED: —

1. Ob pol desetih dopoldne sprejem došlih društev in kratka parada.
2. Ob pol enajstih ugod v cerkev in slovesen blagoslov zastave. Sveta maša.
3. Po sveti maši blagoslov nove sole.
4. Banket
5. Slavnostni govori.
6. Vinska trgatev in sklep bazarja.

K vinski trgatevi pridejo vsi gostje kolikor mogoče v „overall-ih“ ali v kmetčki obleki, tako možki kakor ženske. Slovence naj pridejo kolikor mogoče v narodnih pečah in havbah in v domači delavski obleki. Najzanimivejša obleka dobi nagrado.

To bode nekaj, česar Slovenci še nismo imeli v Chicago.

Zato prav uljudno vabimo tudi vse svoje sosede okolice na to prireditev.

Enako vabimo zopet vsa pevska društva sosednih naselbin, da se naj blagovole odzvati za to priliko in priti k nam!

Z veseljem se še spominjamo zlatih uric, katere smo imeli pri slavnosti pokladanja ogelnega kamena naše sole in Narodnega doma, ko smo imeli srečo pozdravljati toliko svojih ljubih sosedov in gostov iz sosednih naselbin v svoji sredi. Kako prijetni so še spomini na to. Toda prireditev ob tej priliki, bo pa še veliko večja in boljša in zanimivejša, kakor zadnjič in smo prepričanja, da bodo vsi naši gostje postreženi veliko bolje, kakor zadnjič. Bratje, pridite k nam in poveselimo se zopet nekoliko skupaj in preživimo nekoliko lepih trenutkov med seboj v bratski slogi in edinosti!

Vstopnina za banket je sedaj \$2.00 za osebo in \$3.00 za družino.

Vstopnice za banket si pa mora vsakdo preskrbeti že prej, ker bo na banketu prostor samo za one, ki bodo vsaj tri dni prej si zagotovili prostor. Sosedna društva naj skrbijo za to, da nam bodo o pravem času sporočili za koliko članov naj pripravimo. To bo pravi obed in bo vsa prireditev v solski dvorani, zato moramo vedeti, za koliko oseb bo treba pripraviti.

Vsa pojasnila daje Rev. župnik. 1852 W. 22 Pl. Chicago, Ill

NEWYORČANI DOBIVAJO OS- MINKO VSEGA NAROD- NEGA DOHODKA.

New York, (Jugoslovanski Oddelek F. L. I. S.) Poročilo, ki ga je nedavno izdal National Bureau of Economic Research, izkazuje, da se poedine države nehaavadno razlikujejo med seboj glede skupnega in povprečnega dohodka svojega prebivalstva.

Država New York, prekaša vse države s skupnim letnim dohodkom od čez devet bilijonov dolarjev, kar je več kot osminka vsega letnega dohodka prebivalstva Združenih Držav. Zadnja na vrsti je država Nevada s skoraj 66 milijoni dolarjev. Povprečni letni dohodek (uračunaje vse, moške, ženske in otroke) za vse Združene Države je 1. 1919. znašal \$627. Ako vzamemo le države ob Pacifiku, je povprečni dohodek znašal \$796, v sredo-atlantskih državah pa \$783. Tem visokim povprečnikom stoji ostro nasproti nizki povprečni dohodek od \$463 v južno-osrednjih državah in od \$364 v jugo-vzhodnih osrednjih državah.

Skupni dohodki prebivalstva v poednih državah se seveda še bolj razlikujejo kot povprečni dohodki, in to radi velike razlike v številu prebivalstva posameznih držav. Prebivalstvo v sredo-atlantskih državah (New York, New Jersey in Pennsylvania) je 1. 1919. samo dobilo četrtno vsega dohodka Združenih Držav in skupaj s severo-vzhodnimi osrednjimi državami (Ohio, Indiana, Illinois, Michigan in Wisconsin) skoraj polovico istega. Na drugi strani je prebivalstvo dvanajstotrice južnih držav, imajočih čez 12 odstotkov vsega prebivalstva, dobilo manj kot 15 od sto skupnega narodnega dohodka.

Povprečni letni dohodek je največji v državi New York, namreč \$874. Prihodnje na vrsti so države Nevada, California, Delaware, Wyoming in Massachusetts z \$800.

Ako vzamemo le oni del prebivalstva, ki zasluži, dobimo seveda drug povprečnik, ki je tudi jako različen v posameznih državah radi drugačnega značaja zaslužka. Na čelu liste vseh držav sta v tem pogledu državi South Dakota in New York z \$2.000 in na koncu liste sta državi Alabama in Mississippi z \$900: — povprečnega letnega zaslužka uposlenih prebivalcev.

Znano je, da je povprečni zaslužek farmarjev precej različen, ali da so razlike tako velike, je vendarle presenetljivo. Farmar v pacifiških državah (Washington, Oregon in California) je 1. 1919. imel povprečen dohodek od čez 2.800; v severo-zapadnih osrednjih državah (Minnesota, Iowa, Missouri, North in South Dakota, Nebraska in Kansas) je njegov povprečnik znašal \$2.300. Na drugi strani pa je znašal povprečni zaslužek farmarjev v New England (Maine, New Hampshire, Vermont, Massachusetts, Rhode Island in Connecticut) le \$1.160, v južno-atlantskih državah (od Delaware doli do Floride) \$1.340 in v jugo-vzhodnih osrednjih državah (Kentucky, Tennessee, Alabama in Mississippi) manj kot tisoč dolarjev.

V južnih državah je poljedelstvo znaten vir skupnega dohodka. Južno-atlantske države potegujejo iz njega četrtno svojega dohodka in južno-centralne države tretjino. Edine druge države, ki so v toliko meri odvisne od poljedelstva, so severo-vzhodne osrednje države, katerim je farmarstvo vir tretjine njihovega dohodka. Nasprotno New England države in osrednje države dobivajo iz poljedelstva le štiri odstotke svojega skupnega dohodka.

J. KOSMACH.

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Rojaki se priporočam pri nakupu raznih

BARV, VARNISJEV, ŽELEZJA, KLJUČAVNIC IN STEKLA.

Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir.

Najboljše delo, najnižje cene. Rojaki obrnite se, vselej na svojega rojaka!